

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		پایه: دوازدهم	نام و نام خانوادگی:	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۲۰
تعداد صفحه: ۵	مدت آزمون: ۱۱۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)			
	نمره			

تاریخ ادبیات (۲ نمره)

	تاریخ ادبیات (۲ نمره)										
۱	« پرچمدار » سبک بازگشت ادبی کدام شاعر است؟		۰/۲۵								
۲	کدام یک از موارد مشخص شده در رابطه با « پروین اعتصامی » نادرست است؟ پروین در قصیده به سبک ناصر خسرو و به روانی و لطافت حافظ شعر می‌سراید. <u>اوج سخن پروین در قطعات اوست.</u>		۰/۲۵								
	۱	۲	۳								
۳	پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب نمایید. (الف) « آینه‌های درد» از نمونه نثرهای دوره (انقلاب اسلامی - بیداری) است. (ب) از معروف‌ترین نویسندگان و سیاستمداران بزرگ دوره بیداری که با <u>تغییر سبک نگارش</u> ، تکلف را در نثر از بین برد. (ادیب الممالک فراهانی - قائم مقام فراهانی)		۰/۵								
۴	درستی یا نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. (الف) روزنامه « نسیم شمال » با مدیریت و نویسندگی میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل، اداره می‌شد. ☐ درست ☐ نادرست (ب) اولین تجربه داستان‌نویسی « سیمین دانشور » کتاب « سووشون » است. ☐ درست ☐ نادرست		۰/۵								
۵	کدام یک از موارد ستون « اول » به موارد ستون « دوم » مربوط است؟ [یک مورد اضافی است] <table><tr><td>ستون اول</td><td>ستون دوم</td></tr><tr><td>(الف) دهکده پرمال</td><td>(۱) میرزا حسن خان بدیع</td></tr><tr><td>(ب) داستان باستان</td><td>(۲) امین فقیری</td></tr><tr><td></td><td>(۳) احمد محمود</td></tr></table>		ستون اول	ستون دوم	(الف) دهکده پرمال	(۱) میرزا حسن خان بدیع	(ب) داستان باستان	(۲) امین فقیری		(۳) احمد محمود	۰/۵
ستون اول	ستون دوم										
(الف) دهکده پرمال	(۱) میرزا حسن خان بدیع										
(ب) داستان باستان	(۲) امین فقیری										
	(۳) احمد محمود										
سبک شناسی (۲ نمره)											
۶	گرایش به کدام سبک جدید داستان نویسی، بعد از جنگ دیده نمی‌شود؟ (الف) جریان سیال ذهن (ب) رمان نویسی (ج) مدرن نویسی (د) داستانک نویسی		۰/۲۵								
۷	در کدام یک از بیت‌های زیر « آشنایی‌زدایی زبانی و روی آوردن به ترکیب‌های بدیع » به چشم می‌خورد؟ (الف) چو گلدان خالی لب پنجره / پر از خاطرات ترک خورده‌ایم (ب) گواهی بخواهید، اینک گواه / همین زخم‌هایی که نشمرده‌ایم		۰/۲۵								
۸	پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب نمایید. (الف) (گرایش به قالب‌های کم‌کاربرد - نوآوری در عرصه تخیل) زمینه را برای ظهور شعر نو فراهم کرد. (ب) تلفیق (تمثیل و مفاهیم انتزاعی - روح حماسه و عرفان) در غزل حماسی انقلاب، دیده می‌شود.		۰/۵								
۹	هر یک از مفاهیم (وطن، توجه به مردم، بیگانه‌ستیزی) مربوط به کدام یک از عبارات زیر است؟ (الف) یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران / تنها به قفس ماند، هزاران، همه رفتند (ب) چون نگریم ز درد و چون نالیم / دزد را چو مجرم به خانه کردم؟ (ج) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت		۰/۷۵								
۱۰	کدام یک از عبارات زیر نشان‌دهنده سطح زبانی شعر دوره معاصر تا انقلاب است؟ (الف) چشم‌گیر بودن جمله بندی‌های ساده (ب) گرایش به نماد در تصاویر شعری (ج) لحن صمیمانه و متواضعانه		۰/۲۵								
موسیقی شعر (۶ نمره)											
۱۱	در بیت‌های زیر، انواع وزن « همسان تک‌لختی، همسان دولختی، ناهمسان » را مشخص کنید. [یک وزن اضافی است] (الف) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / بگشای لب که قند فراوانم آرزوست (ب) ز دو دیده خون فشام ز غمت شب جدایی / چه کنم که هست این‌ها گل باغ آشنایی		۰/۵								
صفحه ۱ از ۵											

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	پایه: دوازدهم	نام و نام خانوادگی:	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۲۰
تعداد صفحه: ۵	مدت آزمون: ۱۱۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		

۱۲	درستی یا نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. الف) واژه (عامیانه: U - -) در هجای دوم و چهارم اختیار زبانی دارد. ب) سه اختیار وزنی « بلند تلفظ کردن هجای پایانی» در بیت وجود دارد. « کشتی شکستگانیم، ای باد شرطه برخیز / باشد که بازبینیم دیدار آشنا را »	☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست	۰/۵				
۱۳	اختیار زبانی «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» در کدام گزینه به کار نمی‌رود؟ الف) جادویی ب) ساقی کوثر ج) مویی سپید د) بازی دهر		۰/۲۵				
۱۴	اختیار وزنی مشترک دو بیت زیر را بنویسید. الف) از خون و گل و شکوفه، تابوت شهید / بر موج بلند دست‌ها رنگین بود ب) ای بی‌خبر بکوش که صاحب‌خبر شوی / تا راهرو نباشی کی راهبر شوی؟		۰/۲۵				
۱۵	بیت « پیش کمان ابرویش لابه همی کنم؛ ولی / گوش کشیده‌است از آن گوش به من نمی‌کند» با کدام یک از گزینه‌ها از نظر اختیار زبانی « تغییر کمیّت مصوّت‌ها » برابر است؟ الف) سرو را مانی ولیکن سرو را رفتار نه / ماه را مانی ولیکن ماه را گفتار نیست ب) آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش		۰/۲۵				
۱۶	با توجه به بیت « من و تو غافلیم و ماه و خورشید / بر این گردون گردان نیست غافل» به سوالات پاسخ دهید. الف) اختیار زبانی « امکان حذف همزه » در چندمین رکن مصرع دوم، وجود دارد؟ ب) کدام اختیار زبانی در هجای سوم مصرع اول، دیده می‌شود؟		۰/۵				
۱۷	کدام بیت را نمی‌توان به شکل « همسان » تقطیع هجایی کرد؟ الف) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشه بامی که پریدیم، پریدیم ب) باز این چه شورش است که در خلق عالم است؟ / باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است؟ ج) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان‌بین / کس واقف ما نیست که از دیده، چه‌ها رفت		۰/۲۵				
۱۸	با توجه به بیت « کیست که پیغام من به شهر شروان برد / یک سخن از من بدان مرد سخندان برد» به سوالات پاسخ دهید. الف) پایه‌های آوایی سوم و چهارم مصرع اول را بنویسید. ب) کدام اختیار « وزنی» در مصرع اول وجود دارد؟ ج) نشانه هجایی رکن اول و چهارم مصرع دوم را مشخص نمایید. د) اختیار زبانی در چندمین پایه آوایی مصرع دوم، وجود دارد؟		۱/۵				
۱۹	با توجه به شعر زیر به سوالات پاسخ دهید. « می‌تراود مهتاب / می‌درخشد شب‌تاب / نیست یک دم شکند خواب به چشم کس و لیک / غم این خفته چند / خواب در چشم ترم می‌شکند » الف) شعر بالا در بحر « رجز » سروده شده‌است. ب) این سروده از تکرار کدام « وزن‌واژه » ایجاد شده است؟ ج) دو اختیار « وزنی» در مصرع سوم بیابید و نام آن‌ها را بنویسید.	☐ درست ☐ نادرست	۱				
۲۰	با توجه به ستون اول، بیت مناسب را از ستون دوم انتخاب نمایید. [ذکر شماره بیت کافی است]	<table><tr><td>ستون اول</td><td>ستون دوم</td></tr><tr><td>الف) مستفعل فاعلات مستفعل ب) مستفعل فاعلات فع لن ج) فاعلاتن مفاعلن فعلن</td><td>۱) گشته‌ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده‌ام که می‌پرس ۲) از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه، ره دگر نمی‌دانم ۳) در دام فتاده آهویی چند / محکم شده دست و پای دربند</td></tr></table>	ستون اول	ستون دوم	الف) مستفعل فاعلات مستفعل ب) مستفعل فاعلات فع لن ج) فاعلاتن مفاعلن فعلن	۱) گشته‌ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده‌ام که می‌پرس ۲) از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه، ره دگر نمی‌دانم ۳) در دام فتاده آهویی چند / محکم شده دست و پای دربند	۰/۷۵
ستون اول	ستون دوم						
الف) مستفعل فاعلات مستفعل ب) مستفعل فاعلات فع لن ج) فاعلاتن مفاعلن فعلن	۱) گشته‌ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده‌ام که می‌پرس ۲) از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه، ره دگر نمی‌دانم ۳) در دام فتاده آهویی چند / محکم شده دست و پای دربند						

صفحه ۲ از ۵

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		پایه: دوازدهم	نام و نام خانوادگی:	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۲۰
تعداد صفحه: ۵	مدت آزمون: ۱۱۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)			
	نمره			

۲۱	کدام بیت در بحر «هزج مسدس محذوف» سروده شده است؟ (الف) بیبا تا قدر یکدیگر بدانیم / که تا ناگه ز یکدیگر نمائیم (ب) همه کارم ز خودکامی به بدنامی کشید آخر / نهان کی ماند آن رازی کز او سازند محفلها	۰/۲۵
	زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۲۲	شخصیت های داستانی بیت زیر با کدام یک از گزینه ها یکسان است؟ «گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا» (الف) دامن خاک شد ز بسد و لعل / تاج فرعون و گنج دقینانوس (ب) بمیر ای دوست پیش از مرگ می زندگی خواهی / که ادريس از چنین مردن بهشتی گشت پیش از ما (ج) جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او / آن نور روی موسی عمرانم آرزوست (د) یا رب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل (۱) الف - ب (۲) د - الف (۳) د - ج (۴) ب - ج	۰/۲۵
۲۳	شاعر در کدام بیت از آرایه «اغراق» برای «تصویرآفرینی» در حماسه استفاده کرده است؟ (الف) بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران (ب) به تنهها یکی گور بریان کنی / هوا را به شمشیر گریان کنی	۰/۲۵
۲۴	با توجه به سروده های زیر، کدام داستان مشترک در ذهن مخاطب، تداعی می شود؟ (الف) گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد (ب) در آینه دوباره نمایان شد / با ابر گیسوانش در باد / باز آن سرود سرخ اناحق / ورد زبان اوست	۰/۲۵
۲۵	واژه های «باقی» و «عهد» در مصرع دوم هر بیت، چه آرایه مشترکی را پدید آورده اند؟ (الف) عرضه کردم دو جهان بر دل کار افتاده / به جز از عشق تو باقی همه فانی دانست (ب) عهد کردی که کشی فرصت خود را روزی / فرصت ار یافتی، آن عهد فراموش مکن	۰/۲۵
۲۶	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. «چيست اين سقفِ بلندِ ساده بسيار نقش / هيچ دانا زين معما در جهان آگاه نيست» (الف) تضاد در یک امر در کدام مصرع وجود دارد؟ (ب) این نوع «تضاد» سبب خلق چه آرایه ای شده است؟	۰/۵
۲۷	در کدام بیت آرایه «حسن تعلیل» دیده می شود؟ (الف) اینکه گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را / روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع (ب) فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را / عشرت امروز بی اندیشه فردا خوش است (ج) نرگس همی رکوع کند در میان باغ / زیرا که کرد فاخته بر سرو مؤذنی	۰/۲۵
۲۸	کدام گزینه می تواند «لف» مناسبی برای «نشر» های مشخص شده باشد؟ «به روز نبرد آن یل ارجمند / به شمشیر و خنجر به گرز و کمند برید و درید و شکست و بیست / یلان را سر و سینه و پا و دست» (الف) شمشیر (ب) خنجر (ج) گرز (د) کمند	۰/۲۵
صفحه ۳ از ۵		

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		پایه: دوازدهم	نام و نام خانوادگی:	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۲۰
تعداد صفحه: ۵	مدت آزمون: ۱۱۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
(داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴				
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)			
	نمره			

۲۹	الف) ایهام تناسب - مراعات نظیر - تلمیح ج) ایهام - مراعات نظیر - اسلوب معادله ب) ایهام - اغراق - لف و نشر د) ایهام تناسب - حسن تعلیل - حس آمیزی	۰/۲۵	آرایه‌های کدام گزینه با توجه به بیت «شور شیرین تو را نازم که بعد از قرن‌ها / هر که لاف عشق زد، نامی هم از فرهاد برد» کاملاً صحیح است؟
۳۰	الف) سپهر مردم دون را کند خریداری / بخیل سوی متاعی رود که ارزان است ب) تویی بهانه آن ابرها که می‌گیرند / بیا که صاف شود این هوای بارانی	۰/۵	کدام بیت «اسلوب معادله» دارد؟ یک دلیل برای آن ذکر کنید.
۳۱		۰/۵	همراه شدن واژه و «آبی‌رنگ» در عبارت «آسمان، فربیی آبی‌رنگ شد.» سبب خلق آرایه شده است.
۳۲	الف) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نروزی / از این باد ار مدد خواهی، چراغ دل برافروزی ب) شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل / نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد ج) مکن گریه بر گور مقتول دوست / قل الحمد لله که مقبول اوست د) عجب نیست بر خاک اگر گل شکفت / که چندین گل اندام در خاک خفت	۱	آرایه مناسب هر یک از بیت‌های ستون «اول» را از ستون «دوم» انتخاب نمایید. [یک مورد اضافی است]
۳۳		۰/۵	تعامل و هم‌نشینی کدام واژه‌ها در بیت «باغ باران خورده می‌نوشید نور / لرزشی در سبزه‌های تر دوید» سبب «زیبایی آفرینی» شده و این کاربرد شاعرانه، کدام آرایه ادبی را خلق کرده است؟
۳۴	الف) فرورفت و بررفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد ب) بی مهر رخت روز مرا نور نموده است / وز عمر مرا جز شب دیجور نموده است ج) گر هزار است بلبل این باغ / همه را نغمه و ترانه یکی است	۰/۷۵	آرایه‌های «ایهام تناسب، لف و نشر، ایهام» را در بیت‌های زیر مشخص نمایید.
۳۵	الف) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: «ما عبدناک حقَّ عبادتک» (تضمین - تلمیح) ب) زمین را از آسمان نثار است و آسمان را از زمین غبار (تضاد - اغراق)	۰/۵	آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.
نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)			
۳۶	پروانه و شمع و گل شبی آشفندند وز جور و جفای دهر با هم گفتند شد صبح، نه پروانه به جا بود و نه شمع بر گل بوزید و هر دو با هم رفتند الف) قالب شعر چیست؟ ب) این قالب در دوره مشروطه ظهور پیدا کرد. ج) یک آرایه ادبی برای ترکیب مشخص شده بنویسید.	۰/۷۵	با توجه به شعر: در طرف چمن بسیار سخن ناگاه صبا من ماندم و من
نادرست ☐ درست ☐			
صفحه ۴ از ۵			

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳		پایه: دوازدهم	نام و نام خانوادگی:	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۲۰
تعداد صفحه: ۵	مدت آزمون: ۱۱۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)			
	نمره			

۳۷	با توجه به اشعار زیر به سوالات پاسخ دهید. (۱) گر این چنین به خاک وطن، شب سحر کنم / خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟ (۲) آتش حبّ الوطن چو شعله فروزد / از دل مؤمن کند به مجمره اسپند (۳) بگشود گره ز زلف زر تار / محبوبة نیلگون عماري (۴) از خون جوانان وطن لاله دمیده / از ماتم سرو قدشان سرو خمیده (الف) «درون مایه» کدام بیت با سایر بیت‌ها متفاوت است؟ (ب) «مشبه به» را در مصرع اول بیت شماره ۲ مشخص کنید. (ج) یک عبارت کنایی در بیت شماره ۱ بیابید. (د) شاعر بیت ۴ از شاعران وطنی و از موسیقی دانان بزرگ عهد مشروطیت است. درست ☐ نادرست ☐ (ه) با توجه به واژه‌های مشخص شده در بیت‌های شماره ۲ و ۳ کدام ویژگی زبانی شعر «دوره بیداری» دیده می‌شود؟	۱/۲۵
۳۸	با توجه به متن : « این تنگ‌عیشی برای او (مولوی) نوعی ریاضت نفسانی بود؛ ناشی از خشک‌دستی نبود. از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتّع می‌برد. بیش از قدر ضرورت را موجب دور افتادن از خط سیر روحانی خویش می‌یافت.» (الف) مفهوم عبارت کنایی مشخص شده چیست؟ (ب) کدام یک از گزینه‌ها از ویژگی‌های متن بالا است؟ (۱) وجود واژگان عربی در متن (۲) کاربرد مفاهیم انتزاعی	۰/۵
۳۹	با توجه به متن، به سوالات پاسخ دهید. «توپخانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می‌کرد. مسلم بود که در میان یا پشت نیروها شما را نمی‌شود پیدا کرد.» (الف) «استقبال از فرهنگ ایثار و شهادت» از مضامین فکری این متن است. درست ☐ نادرست ☐ (ب) کدام یک از گزینه‌های زیر از آثار «سیدمهدی شجاعی» نیست؟ (۱) دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز (۲) ملاقات در شب آفتابی (۳) کشتی پهلو گرفته (۴) جای پای خون	۰/۵
۴۰	با توجه به متن زیر از «دهخدا» به سوالات پاسخ دهید. « ... وای وای! الهی روده‌ات بیره، چقدر حرف می‌زنی؟! حوصلم سر رفت! آفتابه لگن شش دست، شام و ناهار هیچی! گفت: نخور، عسل و خربزه با هم نمی‌سازند! نشنید و خورد. یک ساعت دیگر یارو را دید؛ مثل مار به خودش می‌پیچید. گفت: نگفتم نخور، این دو تا با هم نمی‌سازند؟ گفت: حالا که این دو تا خوب با هم ساخته‌اند که من یکی را از میان بردارند.....» (الف) کدام یک از ویژگی‌ها در متن بالا نیست؟ عامیانه نویسی ☐ تکلف ☐ (ب) یک نمونه ضرب‌المثل به کار رفته در متن بالا را بنویسید. (ج) مفهوم «درد شدید داشتن» از کدام عبارت برداشت می‌شود؟ (د) مجموعه نوشته‌های طنزآمیز سیاسی - اجتماعی این نویسنده چه نام دارد؟	۱
۲۰	خدا یار و یاوران	
صفحه ۵ از ۵		